



# VALTIONEUVOSTON ASETUS ILMAILULTA RAJOITETUISTA ALUEISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

## 1. Yleisperustelut

### 1.1 Esityksen pääasiallinen sisältö

Ilmailulta rajoitetuista alueista annettua valtioneuvoston asetusta (930/2014) sekä sen liitteitä 1-3 ehdotetaan muutettaviksi. Asetuksen 6 §:ssä esitettyä tunnistusvyöhykettä, liitteessä 1 esitettyjä kieltoalueita, liitteessä 2 esitettyjä rajoitusalueita ja liitteessä 3 esitettyjä tilapäisiä erillisvarausalueita muutettaisiin, jotta voidaan tehostaa ilmatilankäyttöä ja vastata paremmin Puolustusvoimien ilmatilankäytön tarpeisiin. Asetuksen 4 ja 6 § sanamuotoa tarkennettaisiin.

Asetuksen ja sen liitteiden muutosten on tarkoitus tulla voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2023.

### 1.2 Esityksen tausta ja säädösperusta

#### 1.2.1 Ilmatilan käytön rajoittaminen

Ilmailulain (864/2014) 11 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa ilmailua tai kieltää se valtion johtamisen, maanpuolustuksen, rajavalvonnan, pelastustehtävien tai varautumisen kannalta tärkeiden kohteiden ja alueiden yläpuolella taikka ympäristön suojelemisen kannalta valtakunnallisesti tärkeiden alueiden yläpuolella. Asetus annettaisiin ilmailulain 11 §:n 1 momentin nojalla.

Ilmailulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 1 kohdan mukaan kieltoalueella tarkoitetaan valtakunnan maa-alueen tai aluevesien yläpuolella olevaa rajoiltaan määrättyä ilmatilan osaa, jossa ilma-alusten lentäminen kielletään. Asetuksen liitteessä 1 on määritelty kieltoalueiden koordinaatit.

Ilmailulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 3 kohdan mukaan rajoitusalueella tarkoitetaan valtakunnan maa-alueen tai sen aluevesien yläpuolella olevaa rajoiltaan määrättyä ilmatilan osaa, jossa ilmailu on sallittu vain tietyllä luvalla tai tiettyjen erityisehtojen mukaisesti. Asetuksen liitteessä 2 on määritelty rajoitusalueiden koordinaatit.

Ilmailulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 7 kohdan mukaan tilapäisellä erillisvarausalueella (Temporary Segregated Area, TSA) tarkoitetaan määrättyksi ajaksi tietyn käyttäjäryhmän yksinomaiseen käyttöön annettua rajoiltaan määrättyä ilmatilan osaa, jossa tapahtuva toiminta vaatii ilmatilan varaamisen. Asetuksen liitteessä 3 on määritelty tilapäisten erillisvarausalueiden koordinaatit.



Vuosittainen ilmatilarakenteita koskeva päivitys perustuu Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) määrittelemiін aikatauluihin. Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteen 15 (ICAO Annex 15) standardien mukaan ilmatilarakenteita koskevat muutokset tulevat voimaan tiettyinä julkaisupäivinä (ns. AIRAC-voimaantulopäivä, Aeronautical Information Regulation and Control). Suomessa muutokset ovat tulleet voimaan huhtikuun puolivälin tienoilla olevina AIRAC-päivinä, joka on vuonna 2023 huhtikuun 20. päivä. Lisäksi ICAO Annex 15:n mukaisena suosituksena on ollut, että suuret muutokset ilmatilarakenteisiin tulisi julkaista siten, että ne ovat ilmatilan käyttäjän saatavilla vähintään 56 päivää ennen voimaantuloa. Tätä ICAO:n suositusta vastaava teksti sisältyy myös asetusten (EU) N:o 923/2012, (EU) N:o 139/2014 ja (EU) 2017/373 muuttamisesta ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalveluja, ilmatilan rakenteiden suunnittelua ja tietojen laatua ja kiitotieturvallisuutta koskevien vaatimusten osalta sekä asetuksen (EU) N:o 73/2010 kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/469 hyväksyttäviin menetelmiin ja ohjemateriaaliin (Acceptable Means of Compliance and Guidance Material, AMC/GM; kohta AMC1 AIS.TR.505(b) AIRAC). Asetusta on sovellettu 27.1.2022 alkaen.

AIRAC-aikataulun mukaisesti ilmailutiedostuksellinen ilmatilarakenteiden muutosta koskeva julkaisu on tehtävä viimeistään 16.2.2023. Julkaisun valmistelevalle palveluntarjoajalle eli Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lle on toimitettava tieto muutoksista riittävän ajoissa, jotta sillä on tarvittavat tiedot käytettävissään riittävän ajoissa oikea-aikaisen ilmailutiedotuspalvelun takaamiseksi. Täten myös valtioneuvoston asetuksella tehtävien aluemuutosten on tultava hyväksytyksi viimeistään alkuvuodesta 2023.

### 1.3 Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Valmistelussa on ollut mukana myös Liikenne- ja viestintävirasto sekä ilmaliikennepalveluntarjoaja Fintraffic Lennonvarmistus Oy.

Ilmatilarakenteita päivitetään vuosittain ja valmisteluprosessi käynnistyy keväisin. ASM-toimintakäsikirja sisältää ilmatilan joustavan käytön menetelmät. Sen mukaisesti ilmailun sidosryhmät ovat voineet esittää muutosesityksiä ilmatilarakenteisiin 15.5.2022 mennessä. Toimitettujen muutosesitysten pohjalta Fintraffic Lennonvarmistus Oy on valmistellut ilmailulain 107 §:ssä tarkoitetun ilmatilan hallintaa ohjaavaan käsikirjan (ASM-käsikirjan) mukaisesti vuodelle 2023 ilmatilapaketin, jolla tehdään muutoksia ilmatilarakenteisiin.

Osa esitetyistä muutoksista koskee valtioneuvoston asetusta ilmailulta rajoitetuista alueista ja osa koskee Liikenne- ja viestintäviraston määräyksiä vaara-alueista (OPS M1-28) ja radiovyöhykkeistä (OPS M1-17). Samanaikaisesti olikin käynnissä sekä liikenne- ja viestintäministeriön että Liikenne- ja viestintäviraston puolella säädös- ja määräysvalmisteluprosessi ilmatilarakenteita koskien. Liikenne- ja viestintävirasto pyysi sidosryhmiltä lausuntoja ilmatilapaketissa esitetyistä muutoksista 7.10.-11.11.2021 lausuntopalvelu.fi-sivustolla järjestetyllä lausuntokierroksella.

Liikenne- ja viestintäministeriö järjesti lausuntokierroksen luonnoksesta asetukseksi ilmailulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 12.10.-11.11.2022 lausuntopalvelu.fi-sivustolla. Lausuntoja saatiin 11.



Lausuntojen perusteella asetusluonnoksesta esitetään poistettavaksi liitteen 1 lentokieltoalueista Hanhikivennimen ydinvoimala-alueen yläpuolelle asetettu kieltoalue EFP15 HANHIKIVI, koska ydinvoimalahanke on keskeytetty, joten ilmailulain 11 § mukaiset kriteerit lentokieltoalueelle eivät enää täyty. Muutosesityksen johdosta myös asetuksen 4 §:stä poistettaisiin viittaus Hanhikivennimen lentokieltoalueeseen.

Sisäministeriön lausunnon perusteella käynnistettiin keskustelut Puolustusministeriön kanssa Merivoimien ehdottaman rajoitusalueen EFR134 PANSIO mahdollisesta pienentämisestä. Keskustelujen aikana Puolustusvoimat veti pois ehdotuksen rajoitusalueen perustamisesta.

Suomen Ilmailuliiton lausunnon mukaan Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen esittämien yhdeksän uuden pysyvän rajoitusalueen ylärajat ovat asetusehdotuksessa tarpeettoman korkeat. LVM ei näe tarpeelliseksi ylärajojen muuttamista ehdotetusta, koska alueiden ylärajat on muutettu ilmatilaprojektin toimesta lopullisen ilmatilamuutospaketti -esityksen mukaisesti. Korkeuden määrittely sovittiin ilmatilaprojektin ensimmäisessä koordinaatiokokouksessa 8.6.2022. Kokouksessa oli läsnä myös Suomen Ilmailuliiton edustaja. Varsinaiseen kokousmuistioon ei tullut Suomen Ilmailuliiton puolelta huomauttamista. Julkaisu- ja järjestelmäteknisistä syistä korkeuden tulee olla pyöristetty alas- tai ylöspäin seuraavaan sataan jalkaan.

## 1.4 Arvio muutosten vaikutuksista

Toteutettavat koordinaattimuutokset asetuksen liitteissä turvaavat Puolustusvoimien toimintaedellytykset jatkossakin rajoittamatta tarpeettomasti siviili-ilmailua. Muutoksilla ei ole vaikutusta lentoturvallisuuteen eikä myöskään merkittävästi ilmailukenteen sujuvuuteen. Muutoksissa on otettu huomioon lentoliikenteen sujuvuuteen sekä maanpuolustukseen liittyvät näkökohdat, siviili- ja sotilasilmailun yhteensovittaminen, valtion ilmailun asianmukaiset toimintaedellytykset sekä harrasteilmailun toimintamahdollisuudet.

## 2. Yksityiskohtaiset perustelut

### 2.1 4 §

Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi lentokieltoalueiden luettelosta EFP55 Hanhikivenniemi, koska asetuksen liitteen 1 lentokieltoalueista esitetään poistettavaksi Hanhikivennimen ydinvoimala-alueen yläpuolelle asetettu kieltoalue. Ydinvoimalahanke on keskeytetty eikä perusteita lentokiellon jatkamiseen ole.

### 2.2 6 §

Pykälään ehdotetaan erään tunnistusvyöhykkeen pohjoisen osan sivurajan muuttamista vastaamaan Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä OPS M1-28 perustetun vaara-alueen EFD300 sivurajaa. Selkeyden ja tarkoituksenmukaisuuden vuoksi alueet olisi tarpeen harmonisoida samanmuotoisiksi.



Lisäksi selkeytetään pykälän sanamuotoa siten, että siitä käy ilmi, että lentosuunnitelma on esitettävä vähintään tuntia ennen tunnistusalueelle saapumista, ei tasan tuntia ennen.

## 2.3 Liite 1

Liitteestä 1 ehdotetaan poistettavaksi Hanhikivennimen ydinvoimala-alueen yläpuolelle asetettu kieltoalue EFP15 HANHIKIVI, koska ydinvoimalahanke on keskeytetty eikä täten perusteita lentokiellon jatkamiseen ole.

## 2.4 Liite 2

Ehdotetaan alueen EFR70 Kontioranta lakkauttamista. Rajoitusalue EFR70 Kontioranta palveli aikanaan Kontiorannan varuskuntaa, joka lakkautettiin vuonna 2013. Kontiorannan varuskunnan entiset ampumaradat on ennallistettu ja varuskunta-alueen alueraivaus on saatettu loppuun vuonna 2017. Kontiorannan maa-alue ei ole enää Puolustusvoimien omistuksessa.

Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen esityksestä ehdotetaan perustettavaksi yhdeksän uutta ilmailun rajoitusaluetta: Haapajärvi, Hartola, Koivujärvi, Parkano, Skinnarvik, Tammela, Tervola, Toivakka ja Ähtäri. Alueita esitetään pysyviksi rajoitusalueiksi, joiden ylärajana olisi 1000 ft. Kyseisillä alueilla on jo voimassa Puolustusvoimien asettama kuvauskielto ja nyt ilmatilarajoitukset halutaan sovittaa yhteen kuvauskieltoalueiden kanssa.

Merivoimien esityksestä ehdotetaan perustettavaksi kaksi uutta ilmailun rajoitusaluetta: Dragsvik ja Syndalen, Esitys perustuu Puolustusvoimien lennätystoiminnan ja sen koulutuksen volyymin kasvamiseen vuodesta 2023 alkaen sekä Merivoimien toiminnan turvaamiseen keskeisillä alueilla. Alueet olisivat aktiivisia vuorokauden ympäri. Dragsvikin alue pitää sisällään varuskunta-alueen sekä lähiharjoitusalueen ja alueen rajat noudattavat pääsääntöisesti Puolustusvoimien alueiden rajoja. Syndalenin alue pitää sisällään sotasataman alueen ja lähivesialueen ja noudattaa pääsääntöisesti sotilasalueen rajoja.

Ehdotetaan alueen EFR112B Pahkajärvi pienentämistä ja sen sekä EFR112A tunnuksen muuttamista. Alue EF R112B Pahkajärvi pieneni lounaiskulmasta. Muutos mahdollistaisi siviilien miehittämättömän ilmailun eli UAS-toiminnan ilman lupamenettelyä raviradan alueella sekä ilmatorjunnan maalilentojen helpomman toteuttamisen alueella EF D112B.

Lisäksi ehdotetaan, että rajoitusalue EFR80 jaettaisiin kahteen alueeseen (EFR80A ja EFR80B).

## 2.5 Liite 3

Liitteeseen 3 ehdotetaan teknisluonteisia muutoksia. Alueen EFTSAM52 numerointi ehdotetaan muutettavaksi muotoon EFTSAM59. Muutokset numerointiin tehtäisiin koska Jyväskylässä on harjoitusalue TJY52, ja saman kuuloiset nimet voivat aiheuttaa sekaannusta.



Alueen EFTSAJ36 sivurajoja ehdotetaan muutettavan vastaamaan TRA-alueita TRAJ37 ja TRAJ38, jotta TSA -ja TRA-alueet olisivat yhtenäiset. Uudet alueet olisivat nimeltään EFTSAJ37 ja EFTSAJ38.

## 2 Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 20 päivänä huhtikuuta 2023.

## 3 Esitys

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi valtioneuvoston asetuksen ilmaisulta rajoitetuista alueista annetun valtioneuvoston asetuksen liitteiden muuttamisesta.

## 4 Esittelijä

Hallitussihteeri Iida Huhtanen, liikenne- ja viestintäministeriö